

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Analiza dzieła operowego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska Specjalność Specjalność operologiczna Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03FPLOPES.21S.05502.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Katarzyna Lisiecka		
Prowadzący zajęcia	Marcin Gmys, Alina Borkowska-Rychlewska		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zaznajomienie studentów z ważnymi dziełami operowymi wraz z umiejętnością odniesienia ich do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych w teatrze operowym XVII, XVIII, XIX i XX wieku
C2	kształcenie i doskonalenie przez studentów umiejętności analityczno-interpretacyjnych, które pozwolą im dotrzeć do warstwy sensów omawianych dzieł operowych, uchwycić ich wymiary estetyczne oraz ułatwią ustalenie ich rangi w obrębie historii opery i teatru operowego, co z kolei umożliwi dalsze samodzielne poszukiwania interpretacyjne
C3	kształcenie umiejętności samodzielnych wypowiedzi ustnych na temat dzieł operowych (z możliwością przygotowania prezentacji, również multimedialnej, na wybrany i zgodny z programem zajęć temat)
C4	kształtowanie świadomości komparatystycznej oraz interdyscyplinarnej, umożliwiającej połączenie historii opery i teatru operowego z historią innych sztuk (np. teatru dramatycznego, literatury, malarstwa)

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wymienia wybrane arcydzieła operowe i omawia ich tematykę oraz kształt estetyczny z użyciem terminologii z zakresu badań nad literaturą, teatrem operowym i formami dramatyczno-muzycznymi	FPL_K2_W01, FPL_K2_W08	Aktywny udział w zajęciach (udział w dyskusjach i przygotowanie lekturowe)
W2	charakteryzuje kluczowe idee filozoficzne i estetyczne kształtujące operę i teatr operowy	FPL_K2_W08	Aktywny udział w zajęciach (udział w dyskusjach i przygotowanie lekturowe)
Umiejętności - Student/ka:			
U1	analizuje i interpretuje reprezentatywne dla historii opery dzieła dramatyczno-muzyczne, wykorzystując do tego znajomość kontekstu historycznego i kulturowego oraz wiedzę o wybranych metodologiach badań nad operą i teatrem operowym	FPL_K2_U01, FPL_K2_U02, FPL_K2_U04	Aktywny udział w zajęciach (udział w dyskusjach i przygotowanie lekturowe)
U2	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje dotyczące opery i teatru operowego oraz stosuje umiejętności badawcze i praktyczne (formułowanie i analiza problemów, dobór metod i narzędzi, opracowanie, prezentacja i wdrożenie wyników) w celu wykorzystania ich w pracy zawodowej, w związku ze specjalizacją uzyskaną w ramach II stopnia kształcenia	FPL_K2_U01, FPL_K2_U02, FPL_K2_U03, FPL_K2_U05	Aktywny udział w zajęciach (udział w dyskusjach i przygotowanie lekturowe)

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	przygotowuje i prezentuje projekt, wystąpienie ustne lub multimedialne na wybrany temat dotyczący opery XVII, XVIII, XIX lub XX wieku – w ramach wystąpienia student potrafi wykorzystać poglądy różnych badaczy i na ich tle formułować własne wnioski	FPL_K2_U05, FPL_K2_U06, FPL_K2_U07	Aktywny udział w zajęciach (udział w dyskusjach i przygotowanie lekturowe)
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija swoje umiejętności, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	FPL_K2_K01	Aktywny udział w zajęciach (udział w dyskusjach i przygotowanie lekturowe)
K2	jest gotów popularyzować wiedzę na temat opery i odczuwa odpowiedzialność za zachowanie dziedzictwa kulturowego	FPL_K2_K04, FPL_K2_K05, FPL_K2_K06	Aktywny udział w zajęciach (udział w dyskusjach i przygotowanie lekturowe)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kluczowe idee filozoficzne, literackie, estetyczne i kulturowe kształtujące proces przemian w historii opery XVII-XX wieku (np. romantyczna korespondencja sztuk, operowy szekspiryzm, muzyczny ekspresjonizm, XX-wieczny formalizm etc.)	W1, W2, U1	Konwersatorium
2.	Związki opery z historią literatury	W1, W2, U1	Konwersatorium
3.	Związki opery z historią muzyki (np. usytuowanie omawianych dzieł operowych w kontekście przemian paradygmatów muzycznych lub studiów nad myślą o muzyce)	W1, W2, U1	Konwersatorium
4.	Ewolucja form dramatyczno-muzycznych w XVII-XX wieku	W1, W2, U1	Konwersatorium
5.	Muzyczna adaptacja tekstu literackiego – dramatycznego, epickiego lub lirycznego, oraz proces kształtowania libretta operowego	W1, W2, U1, U2	Konwersatorium
6.	Język muzyczny w operze (np. semantyka tonacji, motywy przewodnie etc.)	W1, W2, U1, U2	Konwersatorium
7.	Relacje między komponentami widowiska operowego – słowem, muzyką i inscenizacją teatralną	W1, W2, U1, U2	Konwersatorium
8.	Przygotowywanie prezentacji ustnej lub multimedialnej poświęconej wybranym zagadnieniom ideowym lub estetycznym opery i teatru operowego	U2, U3, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Praca z tekstem, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda projektu, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Warunki zaliczenia: - aktywność w trakcie zajęć (udział w dyskusji i w pracy zespołowej), - sprawność analityczno-interpretacyjna. Kryteria oceniania: 5,0 – bardzo dobra znajomość wybranych arcydzieł operowych, bardzo dobra umiejętność referowania ich problematyki z użyciem elementarnej terminologii, bardzo dobra znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych stymulujących przekształcenia opery i teatru operowego, bardzo wysoka sprawność analityczno-interpretacyjna, bardzo dobra umiejętność operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej 4,5 – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami w zakresie analizy i interpretacji dzieła operowego oraz umiejętności operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej 4,0 – możliwy szerszy zakres niedociągnięć: nieco niższa znajomość wybranych arcydzieł opery i teatru operowego, nieco niższa umiejętność referowania ich problematyki, nieco niższa znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych stymulujących przekształcenia opery i teatru operowego 3,5 – zadowalająca znajomość wybranych arcydzieł operowych, zadowalająca umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii (wymagająca np. zadawania pytań pomocniczych przez osobę egzaminującą), zadowalająca znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych stymulujących przekształcenia opery i teatru operowego, zadowalająca sprawność analityczno-interpretacyjna i umiejętność operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej 3,0 – zadowalająca znajomość wybranych arcydzieł operowych, zadowalająca umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii (wymagająca np. zadawania pytań pomocniczych przez osobę egzaminującą), słaba znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych stymulujących przekształcenia opery i teatru operowego, słaba sprawność analityczno-interpretacyjna oraz niska umiejętność operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej 2,0 – niezadowalająca znajomość wybranych arcydzieł operowych, brak umiejętności referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej, niezadowalająca znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych stymulujących przekształcenia opery i teatru operowego, brak sprawności analityczno-interpretacyjnej, brak umiejętności operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej.

Literatura

Obowiązkowa

1. E. Fubini, Historia estetyki muzycznej, przeł. Z. Skowron, Kraków 1997.
2. B. Horowicz, Teatr operowy. Historia opery. Realizacje sceniczne. Perspektywy, Warszawa 1963.
3. P. Kamiński, Tysiąc i jedna opera, t. 1-2, Kraków 2008.
4. K. Kozłowski, O libretcie operowym, przemianach w jego rozumieniu i jedności dramatu muzycznego, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka” V(XXV), Poznań 1998 oraz w: tegoż, Opera i dramat muzyczny. Szkice, Poznań 2006.
5. Bliżej opery. Twórcy – dzieła – konteksty, red. Jarosław Mianowski, Ryszard Daniel Goliańek, Toruń 2010.
6. Powyższa lista ma charakter orientacyjny. Szczegółową listę lektur podaje prowadzący podczas pierwszych zajęć, z uwzględnieniem nakładu czasu pracy studenta przewidzianego na czytanie.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
FPL_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania wiedzy o języku, literaturze i kulturze rodzimej do budowania tożsamości zbiorowej i rozwijania więzi społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, z wykazaniem wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego;
FPL_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata, krzewienia kultury języka i kultury czytelnicej;
FPL_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego;
FPL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody;
FPL_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać niezłożone problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki;
FPL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji;
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej;
FPL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego;
FPL_K2_U07	Absolwent/ka potrafi formułując i artykułując wnioski na podstawie poprawnie przeprowadzonych i uargumentowanych rozumowań, odwołujących się do wiedzy, prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, zwłaszcza odnoszących się do zagadnień językowych, literackich i kulturowych;
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;
FPL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane idee filozoficzne i estetyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do literaturoznawstwa i językoznawstwa;